

Prihodnost je težko napovedovati

Ljubljana, 23. 9. 2012

Projekt – osmislitev bivanja – Prebojniki (Gladwell)

- Oblikovanje in rast profesionalne skupnosti.
- Dvig profesionalnega kapitala učiteljev.
- Strokovno gibanje – neprecenljiva vrednost oblikovanih gradiv.

Zgodovina projekta

- Kaj je cilj – sprememba kurikula ?

Izredno dragoceni materialni – toda tudi:

- zagotavljanje pogojev za sprostitvev ustvarjalnosti učiteljev,
- ustvarjanje mrež (vse šole).

Teze:

- Načeti temelji pedagoškega procesa – družbene okoliščine - instrumentalizacija, neoliberalizem (Giroux).
- Učitelj - Vzgib duše (Platon).
- Profesionalni kapital (Hargreaves, Fullan).
- Prihodnost – vzgoja vrlin (Sponville)

1. Načeti temelji šole – kultiviranje duha in razuma.

- Množična šola – organizacija – svet masiven in ga ni moč spreminjati (Berger),
- dogmatičnost, brezimnost, brez konteksta, (Giroux, Berger...)
- transparentnost - nadomeščanje človeških odnosov, kultura pozitivizma (Giroux),
- instrumentalizem (korist, veščine) – Aristotel,
- nazornost – nevidna pedagogika (Bernstein..)

Kriza organizacij – tudi šole

- Protislovna pričakovanja naslovljena na šolo: individualizacija – kolektivnost, egalitarizem – elitizem, kakovost - množičnost.
- Podaljševanje šolanja (čakalnica, Beck) – ne usvajanje znanja (M. Young) pomemben papir – menjalna vrednost spričevala.
- Organizacije, ki se spreminjajo v svoje nasprotje.

Iskanje izgubljenega smisla

- Šola vse bolj pomembna – vse več učencev (tudi učiteljev ??) se je izogiba.
- Vloga učiteljev – pričakovanja (Giroux),
- Izgorevanje učiteljev – nemotivirani učenci (I. Shor)

2. Platon

- Učenje ni mogoče brez želje po učenju, če se ne zgane duša.
- Moč mišljenja škodljiva – usmerjeno k dobremu - sicer je prazno.
- Znanje osvobaja.

Aristotel

- Moralna in intelektualna odličnost.
- Učenje ali usposabljanje – ni predmet tisti, ...
- Razumevanje znanja kot uporabna vrednost/ neposredna korist ne more doseči svobode, moralne in intelektualne odličnosti.
- Primer: vojska, glasba.

Heidegger o bistvu izobrazbe

- “ preobrazba celega človeka v smislu privajajoče se premestitve iz okoliša tistega, kar najprej srečujemo, na drugo področje, kjer se pojavlja bivajoče samo. Ta premestitev je možna le, če se spremeni vse, kar je bilo človeku doslej očitno ter način, kako mu je bilo očitno.”

Ali je mogoče ?

- Moralna in intelektualna odličnost nista več vrlini.
- Pridobivanje znanja ni več družbeni proces – temveč samo klik (pa še to samo pod pogojem, da je skladno z vnaprejšnjim prepričanjem ter da te osrečuje).

3. Instrumentalizacija poučevanja

- Standardiziranje postopkov – izguba avtonomije
- Neupoštevanje konteksta – šol. okolja – ravnatelj, ostali učitelji - tekmovalnost
- Poučevanje – sodni proces ???
- Osredotočenje na posameznika – učenje soc. proces,

Waller: Sociology of Teaching

- Širše okoliščine
- Ljubosumje drugih učiteljev
- Vpliv poučevanja na učitelja (življenjski potek, spremembe v delovanju...)

Poučevanje kot poklic

- The Life Cycle of Teacher (P. Sikes), Huberman:
- 0-3 – predanost- izzivi
- 4-7 – identiteta
- 8- 15 – sposobnost obvladovanja sprememb, naraščajoča napetost
- 16 – 23 – izziv – motivacija in predanost
- 24 – 30 – kako ohraniti motivacijo – občutek ujetosti v past
- 31 -

Moč sodelavcev

- Pomembno mnenje drugih – Rosenberg: How Peer Pressure Can Transform the World
- The Power of Collective Wisdom and the Trap of collective Folly
- Učitelji drug proti drugemu – Blase:
- Osamljeni, prepuščeni sami sebi

Kapital – dodana vrednost

- Prof K = Ind K + Soc K + profesionalna presoja
- Profesionalna presoja – biti zmožen in imeti možnost avtonomno odločati, presoјati, imeti vpogled, sposobnost improvizacije, reševanja kompleksnih prof. vprašanj

4. Vrlina – pridobljena težnja k uresničevanju dobrega

- Vrlina je način bivanja, je pridobljena in trajna, je naša sposobnost dobro delovati.
- Nobena vrlina ni naravna – treba jo je pridobiti.
- Vljudnost – ki še ni vrlina in se sklene z ljubeznijo, ki to ni več.

Vrline:

- Zvestoba
- Preudarnost
- Zmernost
- Pogum
- Pravičnost
- Širokosrčnost
- Blagost
- Dobrovernost
- Humor
- Ljubezen

Preudarnost

- **Preudarnost**
- Etika odgovornosti zahteva, da odgovarjamo ne samo za naše namene ali naša načela, ampak tudi za posledice naših dejanj, kolikor smo jih sposobni predvideti.
- Preudarnost upošteva prihodnost.

Zmernost, pogum

- Zmernost je sredstvo za dosego neodvisnosti, kot je neodvisnost sredstvo za dosego sreče.
- Pogum je moralno vreden takrat, kadar vsaj delno koristi drugemu.

-

Kaj v šoli

- Intencionalno kultiviranje duha in razuma – usmerjeno k dobrem.
- Razvoj potencialov za doseganje Dobrega in Lepega.
- Iniciacija v različne oblike mišljenja, v kulturno dediščino.
- Osmišljevanje sveta (raven svet).